

ESTI SPORDILEHT

Eesti Spordileht

II. aastakäik.

Kesknädalal, 2. novembril 1921. a.

Nr. 30—31 (45—46)

Kuulutuste hinnad:
Kaantel: 2 mrk. millimeeter
Tekstis: 4 „ „

Eesti Spordileht ilmub kaks korda
kuus: iga 1 ja 15. Toimetus ja
talitus on Tallinn, Pikk tän. 47.

Üksik nr. 15 marka.
Postiga kuus . . M. 50.—
Wäljamaale . . „ .—

Rajagem uusi waguſid ſpordis!

Eesti ſpordiilm lööb tugewaid laineid... Eesti ſportsmeeni tundakse juba igalpool!... Arme nimetame ſiin kohte ja iſikuid, igaüks wõib iſe ajalehtisſt ſeda wälja lugeda. — Eesti ſport lööb laineid, ta õitseb! ainult ſeda kriiputame weel ford alla.

Kõikide aegade suurwaimud tähendasid ammu juba, kui kahjulikud pikemad wahetajad töds on. Ikka edasi, ikka edasi oma ideaali poole jõudmises — nõuab meie igapäewane elu.

Sündinud lapsuke... Palju impulsiw-ſeid, stereognofiſi liigutusi, awalduſi ſelles „pool loomalikus“ olewuses! Meie teame, et ſündides laps on kurt, ſilm ei tööta, ei tunne ta oma ema, kõrgemat mõttewõime awalduſed on wäljaarenemata, kuid need liigutused, fiſa j. n. e. eks awaldu neis ka tahtmine edasi saada!... Ehk edasi, — lapsepõlwe mäng. Eks ole ſiia juba ſiſse wõetud waimline ja füüſiline töö, kuna ſee töö mängides ka lõbuks, ſpordiks on. Laps kaswab kui waimliselt nii füüſiliselt ſiin ühekorraga, kee kaſw lähneb nii ütelda iſeenefest, „reflektorſelt“.

Wõtame nüüd ſiis nooruse aega, arwan nii umbes 14 aastast peale. Waimline elu, tahtejõud j. n. e. peab ſiin kiiresti edenema, mõistus ja tundeilm peawad oma roopad elumäſujudega wõitlemises lõpuli kullt ära määrama. Teadusemehed teawad eksperimentaal katſete põhjal tõendada, et 14—21 a. waimline ja eetilise arenemine iſeäraliſt jõupingutusi awaldawad, niſamuti nagu teadagi inimene füüſiliselt ſel ajal jõudſasti edasi jõuab. Seepärast ka arwſaadaw, miſ kõrgetes kultuur-riikides, nagu Saksamaal ja mujal rõhutatſe ſeda, et ülitähtis on et noored inimesed juba 18 aastasteks kſkkooli lõpetakiſid, et ülejäänud kolm neli „mee aastaid“ ülikoolile pühendada wõiks. On teada ja mittu forda alla kriipsutatud mitmekſſest arenemisprintsipi tähtſuſt waimlises ilmas, kus

mõistus, tundeilm ja tahtejõud harmooniliselt ſaaks arendatud, kus ajawitumiseks minutiks ei tohi peatama jääda, et mitte waimliselt „wananeda“, ſest hing, waim kaſwab ka teatava ajani ja waimliselt foolides harjutades, oma ajukäärusi, ſaab ſeda kaſwu ſüwendada, ſuurendada, nii nagu analoogiliselt ka füüſilise potentsi kaſwumiseks, miſ ka kuni 21 aastani keſtab, lihakkete arenemisele kaſa peab aitama harjutustega mängides tööd õppida teha, ſporti tehes. Meie ſpordimehed on ſelleſt harjumise ehk harjutamiste tähtſuſest füüſilises elus juba arwſaanud, ſeepärast ka nende wõidud, lähemateſt füüſil. kaſwatuse juhtnõõrideſt — allſeiswad read.

Sport peab rewideeritud olema! — ſeda wäitan ma iga ilmunud töös, ſeda kriipsutan ſiin weel ford alla. Kuidas ſeda teha? — kerkiſ ehk küſimus. Muidugi iſeenefest keegi wiſt juba appi ei tule, peab ametliku palwega eſinema kaſ kſagil ajakirjas ehk mujal artiſtelſide jne. kee, et tõesti wõimalikult pea ſpordimeestele ſaaks ära nimetatud miſſugused ſpordiharud kaſulikud ja miſſugused mitte. Oletame, et ſpordi rewideerimisele ſiiski wahest ikka pea jõuame, ſelleks ainult jõudul.. Lähme edasi. Miſſuguses ſiſis peakſime edasi ſammuma? Muidugi rewideerimise ajal ſaaks ſpordimeestele õeldud, et eesmärk peab terwis olema, arſtline gümnaſtika olema. Kuid kaſ tõesti nõuaks ſiis arſtid, et ſpordi eſteetiliſt ilu tuleks täiesti ignoreerida? — Küſiks ehk ka mõni, — miſſuguse eſteetilise kehakultuuri ideaali poole peakſime aga ſiis tõttama? — olekiſid järgmiſed read ka pühendatud.

Kes on iluſam Herakles (ſ. o. Herkuleſ), Apollo, Paris ehk Hermes? Kaſ tüürida lihakkete tugewuse ja ſümmeetrilise wäljaarenemisele, nagu ſeda tugew jõu — ideaal Herkuleſ pidanud olema ehk leppida kiirejalgſe Hermeſega ehk naiſelikult naeratatawa Parisega? Muidugi terwiſt, arſtliſes mõttes wõetud, tuleb eſimesel kohal filmaspidada, miſ ka eſteetilikult

peab eemale tõrjuma, kui ta kahjulik, — kuid jiski tuleks sinna tüürida, et kuidagi kehafu-tuuri ideaali poole tõttamises võiks kõita ter-wet jõudu esteetifaga, iludusega? On õige, sport iseenesest on väga laialdane. Misjugu-seid esitajaid ei leia meie siin: aeruta-jad, võimlejad jne. jne., ka mitmesugused akrobaadid võivad enmast teatawa õigusega spordimeesteks lugeda, sest nemad arendavad ka oma lihakseid, oma füüsilist keha. Nüüd lähme järgmise huwitawa küsimuse juurde, nimelt peatades iga kaaluwa töö psühholoogi-liste faaside, punktide juures. Wõtame käsitse esmalt waimu tööd.

Saiaulatuslikud eksperimentaal tööd waimu töö awalduste üfiskute momentide, faaside juures, räägiwad üldse väga huwitawalt, mida detailiselt läbitõttatud psühhomeetriilised taabelid näitlikult kinnitawad ja osawasti ära seletanud. Malmine waimline tööd arendab järjekindlalt inimese waimlist struktuuri, mehaniismi ajukäär-sid, nii et hommikust õhtuni töötaja subjekt palju töövõimulisem on, kui wähe waimlist tööd tegija. Teadus kinnitab edasi: iga endine waimlise tööd talgupäew kergendab järgmise päewa tööd, — mida rohkem töötada, seda kergem pärast seda jätkata. Teatawaid terwis-hoidlisi nõudeid filmaspidades, peab waimlises töös alaliselt tööd tegema, pikad waheajad on lubamata kuritegu inimese waimu arene-mises. Iga sõjamees haridusega teab, misju-gune põrgulik wõib piim olla, kui olla kufagil faugel omast maast ehk kontwõäraste keskel, kui ühtegi emakeele raamatut ei näe, ega oma-mehega juttu ei wõi westa. Waimline surm on wõimatu raske, hullumeelne on surmalt foledam!.. Eksperimentaal psühholoogia järele tuleb iga waimu tööd arenemisawalduses näha kolm momenti, faasi: Esimene — harju-mise faas (kraepelin), teine — waimus-tuse faas, moment, kolmas ja wiimane — wäsimuse ajajärk, faas.

Esimese faasisse sattub arenew laps juba noores eas, kuid kaswawa lapse arenemine peab wastawalt reguleeritud olema, et ses harjumise faasis lapse edaspidine arenemine wäljakujuneks. Kuid kättesaadud harjumise faas püsib kalli waimu tagawarana arene-was inimeses, ta wõib hulga aega püsida, kinas soowitawaks jääb wäskendada oma wõimet ses stadiumis mõnede kuude järele hissemalt uuesti. Teiseks faasiks oleks wai-mustuse faas, mis kõrgemaks waimu-awalduse potentsiaaliks saab, kuid mis mitte püsib, waid kaob peagi paari päewa järele, 48—72 tunni järele, kinas inimene siis jälle tagasi harjumise faasi langeb. Waimustuse faasi ajale, misjuguses kõik meie rühkijad teadusemehed, nõutakse aga ka oma puhke-aega, 24—40 tundi wõib see puhke-aeg olla, mitte aga ka rohkem!.. Wiimaseks faasiks on wäsimuse faas, misjugusesse wõib sattuda warsti, kui ülalnimetatud terwishoid-listi nõudeid mitte täita, igatahes selle faasi sattumise wastu peab igatwiisi wõistlema. Küsimine üüüd aga kohe: Aga kuidas on füüsi-lise tööd? Igatahes ei maksaks siin ju palju rääkida, sportlased teawad ju ise, et siin ka analoogilised momentid on. Mitte enmast wäsi-tada, waid normeerida oma tööd, — seda nõu-takse ka füüsiliselt arendaja käest, waimustuse faases mitte wäsimuse faasi jõuda, — peawad filmaspidama meie sportlased! Füüsiliselt aga arendama peab alati, nagu ka waimu tööd juures seda nägime. Rohkem ettewaatust ene-sega, rohkem teaduslikult kaaluwaid põhimõtteid spordisse, rohkem intelligentust ja armastust tunda oma waimu ja keha ühiste awalduste wastu — hüüame weel täna teile, noored sportlased!

Dr. Hermann Jürgenson.

Tartu, 20. X 1921.

Poksi taktika.

Endised pokserid ei olnud teoreetikud, waid pidasid ainuüksi tähtsaks praktika, millega nad jarnostusid wanadele merimeestele. Poksi arenes umbtaudu, ainsaks juhiks olid elukogemused.

Kuid umbes wiisteist aastat tagasi ilmusid pokserid Johnson, Baple, Billy Lewis, Wells, Carpentier ja teised, kes mitte ainult üksi ei saanud aru poksi kõrgema hariduse wajaadusest, waid suutsid seda ka teistele selgeks teha. Sellest ajast ilmusid poksi professorid, kes pidasid loen-guid aineist mis ei olnud weel lõpuliselt wäl-jaarenenud ja praegugi ei ole. On weel palju punkte, millede läbitõttamises on tarwis ko-hase andega ja eriharidusega inimesi.

Kõik nurimised sel alal omawad kaks para-leelset külge: teoreetiline ja praktiline, milleks ma lõin eri liik wõistlusti — n. n. „katsewõist-lused“, mis wõimaldawad omandatud tead-misi proowida wõistlusoludes.

Selwitatahes „Spordilehe“ numbris waatle-sime wõitluse materiaalset wõi elementaarset jagu, nüüd teeme seda wõitluselementide oma-dustega, mis on tuntud taktika nime all.

Õõna taktika tuleb ladinakeelsest — tactus, mis tähendab puutumist, (прикосновение). Sõjawäelaste hulgas on waielusi tefitanud küsimus — mis on taktika, kas teadus wõi kunst? Katsume seda lahendada iseseiswalt. —

Kui meie uurime põssi ilmutusi, klassifitseerime neid, — siis on see taktika — teadus; kui meie väljendame oma hingeelu, meeleolu mõitluse vormis — mõisteldes, siis on see taktika — kunst. Nii on siis olemas taktika, kui teadus — mõitlusteooria ja taktika, kui kunst — mõitluspraktika.

Taktika kui kunst on puhtsubjektiivne ja isiku „mina“ väljendus. Igal mõitlajal on oma taktika, mis praktikas väliselt muutub, foodustades vastase kohaselt. Kuid kõigis juhustes jääb printsiipaaljagu, mõitluselementide alus ja omadused, muutmatus. See ongi puhtobjektiivne osa, taktika — teadus, mis kuulub meie lühidasse ülewaatesse.

Mõitluses peame meie mõitma vastase „arvu“ ja „omadust“, mis kujunewad faktoriteks: aeg, ruum ja jõud. Nende faktorite mõitmiseks peame vastu seadma samaväärtusliisi, lisaks veel andeid: otjustamisvõime, süüdistuse ja külmawereksuse, mis mõitluse käigu otjustawad. Vastased, kes roundis kofku puutuwad on alati üheraskused (wahe lubatakse fergetes kaaludes 5 ja rasketes 10 naela), nii et süüdistuste elementide üleoleku saawutamise ei ole eesmärgiks, waid on ka täitja mõimata. Selwiisil kandub mõitlusinterejs materiaalsete elementide üleolekult, hingeliste elementide üleolekule, mis awalduwad waremnimetatud otjustamisvõimes, süüdistuses ja külmawereksuses.

Geniaalne taktik Suworow õpetas, et mõitluses on tarwilikud kolm omadust: silmamõõt, kiirus, löök, mis wastawad täiesti meie eelnimetatule. Teine geenius Napoleon I ütles, et kolm neljandikku edust mõitluses tuleb hingelise elemendi alla panna. Täiesti, kui meie waatleme mõitlust, siis näeme, et mõitja erineb mõitluse lõpul kaotajast ainult hingeliselt: mõitja on erk ja walmis järgmiseks mõitluseks, kuna kaotaja rõhutud on ja töotab mitte kunagi enam mõistelda, — kõil on otsas. Edu mõitluses nõuab suurt wastupaneku energiat, hingeliste omaduste arenewust, et kõigist takistustest, juhustest ja ootamustest üle, mõidule jõuda. Füüsiline element on ainult abinõu, mille juhtimine on psüühilise elemendi käes.

On täiesti õige, kui meie taktikat nimetame psüühilise elemendi uurimiseks mõitluses. Meie näeme, et teda ei ole uuritud, julgen isegi tõendada, — on waidides mõbda mindud sõjawäes, puudub täiesti malemängus ja ainult puudutatud põssis, kuna tema paik just on mõitlusilmutuste juures.

„Jagame käsitatawa“ aine kahesse osasse:

1. oma hingelise jõu suurendamine,
2. vastase hingelise jõu wääramine.

Esimese osa jagame kolme jalku:

1. Ekstaas, tema seis ja tõus,
2. Jõu „mina“ tugevus ja väljendus,
3. Mõistuse tugevus ja arenewus.

Waadeldes esimesi jagu, jattume kofku iseäraliku hingelise seisukorraga mõitluse juures, mida nimetame mõitluseekstaasiks. Mõitluseekstaasi seisukoht teiste vastu on jarnane usulise ekstaasi omale erootiliste ekstaaside gruppis, wastandina narfootilistele.

On palju inimesi, kes kunagi ei ole tunnud mingisugust ekstaasi — neid nimetatakse harilikult „ilma temperamendita“. Harilikult on ilmutused wastuwõetawad sellekohaste wastuwõtteorganide kaudu, mis on arenenud enesekaitse instinkti juhatusel, tähendab meie mõtame vastu ilma enesekaitse instinkti walguses, wastandina herooilisele enesetundele. Ekstaasi seisukorras wabaneime meie wastuwõtteorganidest, enesekaitse instinkti waitib ja meie, jaa-des jarnajeks kogu ilmale, maitseme kosmilise tunde ülewat rõõmu. Ekstaasi seisukord on herooiline seisukord, täis selgenemisrõõmusid, omame ainult meelikule natuurile, kuna kannatlik, ohwimeelne — instinktide kammitsas (esimesena enesekaitse) on ja omame naiselikule, passiwsele natuurile, sellele looduse poolt ülesandeks — sugu jäädwustamine.

Mõitluseekstaasi meie jagame järgmistesse osadesse:

- 1) Narfoos, wäljakutsuw mõitlusasarti,
- 2) Ekstaasi tugewnemine ja wältawus,
- 3) Wastuwõitluse tumenemine,
- 4) Egoistilise instinkti punduumus.
  - a) Enesekaitse,
  - b) Eraldawus,
  - c) Wõlgawus.
- 5) Ühinemine kosmilise tahtega.

Klassifitseerides mõitluseekstaasi jõuame järgmise osa, — isiku „mina“ tugevus ja väljendus, juurde.

On olemas inimesi, kes millegiga ei eraldu, täiesti wärwita ja wormita, ilma omapärase ilmata, keda harilikult määratakse sõnadega „nagu kõil“. Kuid on teistfuguseidki inimesi, kes terawalt ilma paistawad igast paigast, kuhu nad ka ei jattuks, inimesed kui kristall, terawa ilmega. Kui inimene hakkab ennast tundma, kui isikut, siis wormib sama enesetunne isiku „mina“, sest tunda tähendab wormida. Mida terawam enesetunne, seda terawamalt, omapärasemalt kujuneb isik. Riisugune isik erineb teisest sellega, et tunneb oma üleolu ilmetute üle, paenutab neid oma tahte alla. Olukorraga juodjustamine nõuab ka mõistuse terawust, sellepärast on tugewal iseloolul alati ka arenend mõistus. Riisuguse rikkuse juures eraldub see isik igalpool teistest,

igal alal on esimene, millegis ei kahtle, kõik toimib eduka. Muudugi käib inimese tegemise jama kawa järgi, kui ta loqu elugi.

Kordamise ilmuvus nimetatakse rütmiks. Suve ja talve, öö ja päeva vahetus, südametuksumine, vere ringjooks, uni, seedimine jne. kutsuvad esile teatud juurdewoolurütmide ka meie hingelistes jõududes, mis ennast tunda annab mõistluses. Meie energia tõuseb ja wajuub lainena; iga niisugune pealetungimislaine seisab koos hulgaft wähemalft, mis kajastuwad lõõkides iseäraliku aktseendina. Neist korduwalft lainest tekib alaline meeldetuletus eesmärgist ja alatud töö witaakse südilt lõpule. Mõistuguseid radu meie ka ei käiks, lõpule peab siiski jõudma ja see jõudus tugewa iseloomu ettekujutuses muutub kohustuseks, mõõdapääsemata saatuseks, millest äraütlemist ei ole.

Katsume seda jagu klassifitseerida:

1. Enesetunne:

a) üleolekutunne:

- 1) füüsilise;
- 2) psüühilise;
- 3) mõistustuse;

b) teadlik tahte üleolek instinktide üle:

- 1) oma;
- 2) wastase.

2. Initsiatiiv:

- a) kui ülema meeoleu tagajärg;
- b) kui wastutustunne;
- c) kui tarwidus.

3. Energia tegemuses:

- a) mõitlusrütmid;
- b) mõitlusmeetrid;
- c) aktseendid.

4. Sübidus:

- a) pea eesmärgi meelespidamus;
- b) lähema eesmärgi meelespidamus;
- c) eesmärgi saawutamine mõitluseks-taast abil;
- d) eesmärgi saawutamine kawaluse abil.

Käheme nüüd selle jao lühidalt ülewaa-telt kolmandama jao juurde.

Meie wast nimetame, et mõitlus areneb rütmidena. See annab võimaluse meie mõistustulele üsikuid wastu wõtta neid ilmuwuste lü-lisid, siduda loogiliste järelduste pikka ahe-laste ja jäädmustada mälestuses. See annab meile võimaluse kasutada meie mõistustulka omadust ja fookustada neid mõitlustele. Est-mejena on siin nimetada mõistuse luurandis omadust, s. o. selgeks teha wastase füüsilist, psüühilist ja mõistustulka jõude, kuid mitte teha järeldust teadetest, mis annab meile meie instinkt. Wõitleja peab külmawerekselt waa-tama ja kaaluma kõiki olusid ja mida wähem

on instinktide mõju, seda õiglasem on järeldus. Mõistuse kohustus on ka mõitlus wastase mõistusega (arusaamisega). Kõikfugu kawalustega peame meie püüdma wastase tähelpanu petta, — kuid see mõib teostuda ainult külmawereksuse abil.

Seda jagu nimetame meie mõistuse tugewus ja arenewus, ning klassifitseerime teda järgmiselt:

1. Luuramus:

a) wastase füüsiliste elementide tähelpanek:

- 1) manöwri;
- 2) pealetungimise;
- 3) kaitsmise;

b) wastase psüühiliste elementide tähelpanek:

- 1) otustamiswõime;
- 2) sübiduse;
- 3) külmawereksuse;

c) wastase mõistustulka elementide tähelpanek:

- 1) tähelpanewus;
- 2) mälu (meelespidamus);
- 3) imestawus;
- 4) orienteeriwus.

2. Pettused:

- a) pettused, puutuwad elementaar osasse;
- b) pettused, puutuwad psüühilist olu-korda;
- c) mõistuse (arusaamise) pettused.

3. Mälu (meelespidamus):

- a) mõitlusomaduste meelespidamus;
  - 1) rütmide;
  - 2) meetrite;
  - 3) aktseentide;
- b) mõitluskujude meelespidamus.

4. Mitte imestawus.

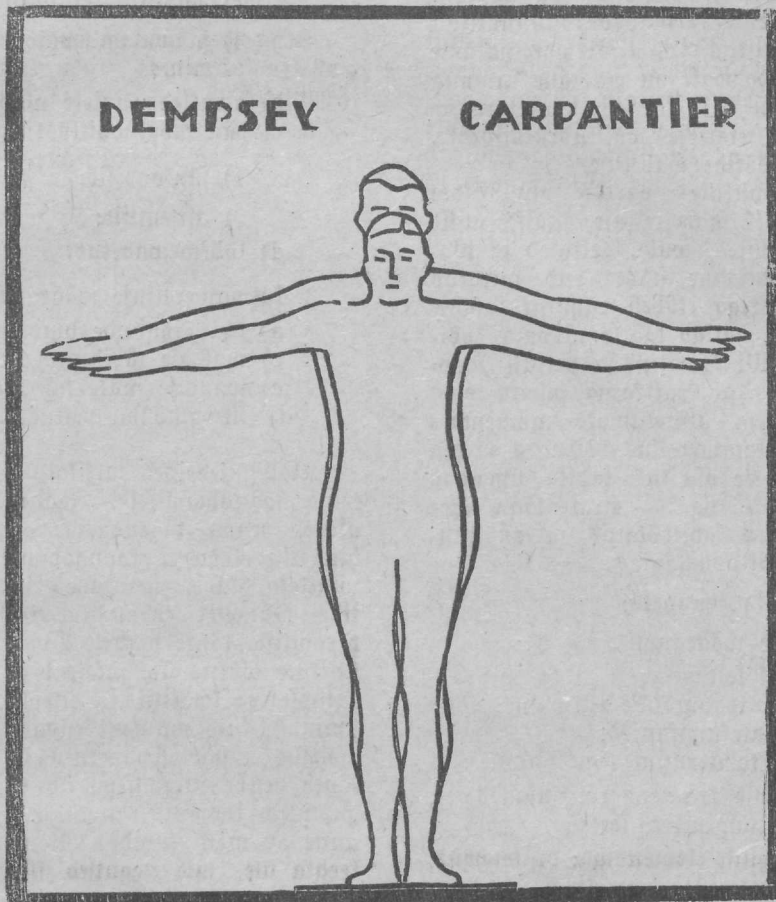
5. Orienteeriwus.

Nii on esimese osa — oma hingelise jõu suurendamine — klassifikatsioon, aga kui palju ka meie oma jõudu ei tõstaks, ei suuda meie saawutada edu, sest wastane on samuti tegemuses, ja siin tuleb meil üle minna teise osa peale — wastase hingeliste jõudude wääramine. Kui suurel määral ripub meie waimlise jõu tõus asaridist ära, ripub wastase waimlise jõu wääramine mõistusest (arusaamisest) ja tema omadustest.

Kõigepealt puutume kokku wastase otustawusega, sest et tema otustawuses peitub ettewõtte edu. Otustamiswõimuline on wõitleja siis, kui wastane ei mõista tema tegewust, s. o. kui siht on warjatud mõitlusolude läbinägemata udus. Kuid on tarwis teda ainult ülesleida, kui kõik abinõud tema saawutamiseks wastase poolt paraliseeritakse. Tihti juhtub, et seda

Carpentier — Dempsey.

Hiljuti tõime matshi kirjelduse, mis käesoleval aastal kõige tähtsam sündmus sportlises ilmas on. Doome nüüd täienduseks vastaste kehämõõdud millest Dempsey ülekaal käegakatsutaw on:

	Dempsey:	Carpentier:
Vanus:	25 aast.	29 aast.
Raskus:	86 kg.	78 kg.
Pikkus:	181 ts.	179 ts.
Käte pikkus:	195 "	179 "
Kael:	43 "	38 "
Biceps:	36 "	33 "
Käevars:	31 "	28 "
Kääranne:	28 "	23 "
Rind:	108—117	103—113
Reis:	58 "	54 "
Säär:	38 "	37 "

sihti meie mitte ainult ei leia, vaid kaob isegi tema karakteri määramise võimalus, millest viivitamata väljapääsemiseks ainus tee — vastase petmine. Selle asemel, et mõistatusi selgitada, seame meie omaltpoolt küsimuse üles, kuid nii, et selle vastus annaks meile tarvilise seletuse — misjuures võtte on vastupealetungimine. See kavalus võib ainult teostuda oma äkilisusega või uudisusega, millega halwa-

tatse vastase otsustatus ja kiusab omale rohkem tähelepanu, kui tema oma ülesseatud siht. Mida rohkem meie sel teel püüame vastase tähelepanu kõrvaldada tema oma eesmärgist, tähendab ka võitlusest ja keskenduda oma ihku peal, seda kindlam on meile edu võitluses. Kõige kindlamini mõjub vastase otsustatus peale risti — kui meie oma eesmärgi saavutamiseks kergelt kaalu peale paneme kogu võit-

lustkäigu. Vastane on sunnitud muidugi vastama samaga, kuid sunnitud käik saab alati lõõbub, sest ta ei ole kinnitatud võitleja võitlus-ekstaasiga.

Võitluses vastase füüdisuse vastu mõistusega (arujaamisega), lastakse väljapaista oma eduame, ehitels valdades initsiatiivi vastupealetungimisega, siis teiste ootamatuste lubamisega. Ja maewalt on vastane suutnud alustada tööd uuel sihil, kui selle saavutamine kantakse jälle üle teistesse võitlusrütmidesse, mis tutsjub esile lõõkide vahetuse.

Peateguriks võitluses vastase psüühiliste elementidega on külmawereksuse mask, mille taga peituvad pettused, wale, pettused ja lõp-mata pettused. Vastane nähes end piiratud igast küljest pettustega, läheb rahutuks võit-luskäigu pärast ja hakkab kahtlema oma mõi-mistes, pidades kõiki kawalusi ja pettusi wäs-tase üleolekuts, hakkab raiskama piirita oma jõu tagawarajid ja otustawaks momendiks jääb jõuetuks. Külmawereksus võitluses on osa võitluspoliitika, see osa kus taktika ühendub võitluse kõrgema klassiga — strategiaga. See osa on kõigewähem läbitõõtatud ja on tun-tud nime all „wõitlusmaagia“.

Meie jagame ta jagudeks:

1. Otustawuse wääramine:

- eesmärgi leidmine;
- saavutamisabinõude rikkumine;
- wastupealetungimised;
- wastase kohutamine (imestamine):
  - füüsilise elemendiga: manöwer, pealetungimine, kaitse;
  - psüühilise elemendiga: otustawus, füüdisus, külmawereksus;
  - mõistusliku elemendiga: kawalus ja äkilus;
- wastawa tähelpanu kõrwaldamine;
- riff.

2. füüdisuse wääramine:

- eesmärgi saavutamismõimaluste kat-mine:
  - initsiatiivi waldamisega;
  - wastupealetungimisega;
  - saavutamismõimaluste wäära-mine;
- awatleda uutele aladele;
- häwitada võitlusrütmi:
  - jünkloopi;id;
  - attsentii;id;
- lõõkidewahetus.

3. külmawereksuse wääramine:

- oma jõudude hindamispettus;
- wastase tähelpanu pettus;
- wastase mälestuse pettus;
- silmanõõdu pettus.

Klassifitseerides taktikat, tuleb meil ajuda tema läbitõõtamisele. Jäades kindlalt taktika alale, peame tähendama, et taktika puutub hingelist elementi, koondab võitluse iga üksiku võitleja hinge, muutudes võitluseks instink-tide (esimesel kohal enesekaitse instinkt) ja herooilise tahte wahel. Võitlus kandudes üle üksikule võitlejale, määrab ära võitleja tran-titiivset ja kwalitiivset üleolu, wäljendab isiku „mina“, kuid võitlust ennast ei ole weel, sest võitlus algab separatiiv isikute juhetege ja lõpeb nende julamisega ühisesse isikusse, wal-gustatud kosmilise tundega. Järgmine üles-anne on meil lühidat ülewaadet tuua stra-teegia üle, mis tegutses isikute kokkupõrkami-tega jhhuslikkudes oludes ja ootamatustes.

A. Harlampiew,
Põkfi professor.

Dalgpalli määrused. *)

§ 17.

Süüteod §§ 4., 5., 6., 8., 10. ja 16. was-tu, ehk kui mängija wäljalt 13. paragrafi mää-ruste põhjal ära aetakse, karistatakse sellega, et lastakse wastaspoolel wabalõõk toimetada sealt-
samast kohast, kus süütegu juhtub.

Tahtlikud süüteod mängumääruste § 9 wastu karistuslõõgi-alast wäljaspool, ehk peale tungiwa poole süüteod karistuslõõgi-ala piiri-des, karistatakse sellega, et lastakse wastaspool-
el wabalõõk teha sealt kohalt, kus süütegu

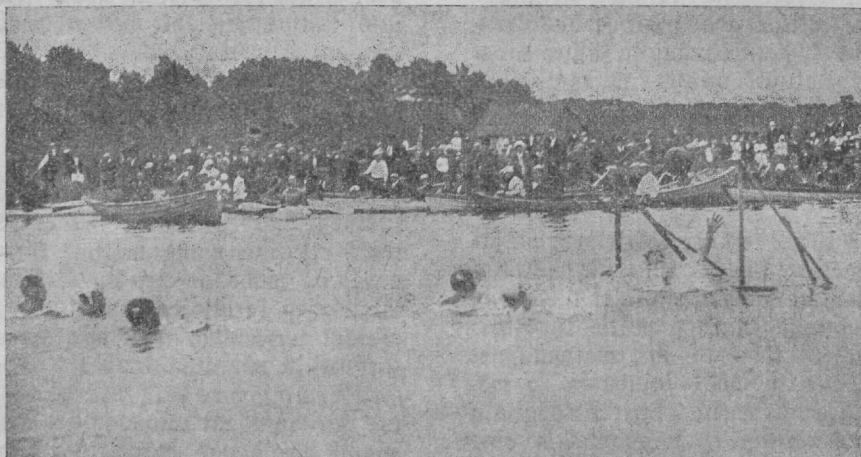
juhtub. Kui aga kaitsew pool mängumääruste § 9. wastu omal karistuslõõgi-alal ehitib, las-takse wastaspoolt karistusmargist karistuslõõk teha järgmisel wiisil:

Kõik mängijad, wäljaarwatud karistuslõõgi toimetaja ja kaitseja wärawawaht, peawad wäljaspool karistuslõõgi-ala seisma. Kaitseja wärawawaht ei tohi oma wärawa piiri eel seis-ta. Pall tuleb edasi lüüa. Kõhe lõõgi jä-rele on pall jälle mängus, ja goal mõidakse teha otjekõhe karistuslõõgist, kuid karistuslõõgi

*) Waata „Eesti Spordileht“ № 21—22.

Kfeli foto.

Moment vesipalli mängust,

toimetaja ei tohi enne palli kallale asuda kui keegi teine seda on puutunud. Tarkemoral tuleb mänguaega jenniks pikenada, kuni karistuslööki jõutakse ära toimetada. Karistuslööki tunnustatakse tühjaks ja kaitsjatele antakse wabalööki, kui karistuslööki ettepoole ei toimetata ehk kui karistuslöögi toimetaja palli enne puutub kui keegi teine mängija jalesse on puutunud.

Wahelohtunil ei tule mängu waba- ehk karistuslöögi tarwis kinnestada, kui ta selle tagajärjel jõudloft poolt toetaks. Kui karistuslööki on tehtud ja pall ristpuu alt üle wärawapiiri on jooksnud, siis ei wõida goali jellepärast tühjaks tunnustada, ei kaitsew komando mõnejuukse wa on teinud.

Wifamärkused ja seletused.

Wabalöögi all mõeldakse lööki maasolewa palli pihhta mis sähis tahes; selle toimetamise ajal peawad wastasmängijad pallist vähemalt 9,15 meetri kaugusel seisma, kui nad mitte wärawapiiril ei seisja. Pall peab maas vähemalt korra ennaft ümber pöörama, enne kui ta jälle „mängus“ olewaks loetakse, s. t. ta peab enese ümbermöödu pikkuse maa edasi weema. Algu-, waba- ehk karistuslööki ei tohi teha enne kui wahelohtunil algamismärgu on annud.

Wabalööki ei ole dieti tehtud, kui pall maas mitte täielikku ringi ei ole teinud, s. o. vähemalt 70 cm. edasi weerenud. Wahelohtunil tuleb walwata, et lööki määruste kohaselt junnits.

Kui pall karistuslöögi wastu wärawateiwast wõi ristpuud wäljale tagasi pörkeb ja

karistuslööki toimetanud mängija kohe uuesti palli puutub, tuleb wastaskomandole wabalööki anda.

Wahelohtunil wõib karistuslöögi ainult siis määrata, kui mängija omal karistuslöögi-alal ennaft tahtlikult mõnes järgmises eksituses süüdlasets teeb (§ 9).

1. Jala oma wastasele ette paneb.
2. Oma wastast tõukab.
3. Wastasele wastu kargab.
4. Käega palli puudutab (hands).
5. Käega wastast kinni peab.
6. Käega wastast lükab.
7. Wastast wägiwalsel ehk hädaohlikul, wiifil jurub.
8. Togatpoolt wastast jurub, kes teadlikult teed kinni ei pane.

Kui neid süüteod karistuslöögi-alast wäljaspool sünniwad, tuleb nende eest wabalööki määrata. Seesuguse wabalöögi-ga wõib otsetohe goali anda.

Wahelohtunil määrab karistuslöögi ilma kellegi ettepanekuta. Need kahetja süüteojuhtunift tulewad meelespidada ja nad peawad etteawatjetult süündinud olema.

Kui wiga on tehtud etteawatsemata, siis ei wõi sellest karistuslööki järgneda.

Kui mängija mõnel eelpool nimetatud wiifil oma wastasmängijat wigastab, kes karistuslöögi-alal asub ja mängu wäljas on (off-side), kuid kes selles seisukorras palli ei puudu ega muul wiifil mängu oja ei wõta, siis tuleb selle eest karistuslööki määrata.

Karistuslööki määratakse hoolimata sellest, kus pall sel filmapilgul on.

Kui karistuslööb päraft mänguaja otsajaamist tehtakse ja pall wärawasse minnes wärawa- wahti puutub, loetakse goal siiski seaduslikuks.

Kui kaitswa komando mängija süüteo taga- järjel omal karistuslöögi- alal mänguwäljalt ära aetakse, on wahakohtunikul õigus siiski weel karistuslööki määrata.

Tähelepanemiseks.

Wahekohtunikule. Käsiwarre wälja- firutamine wastasmängija liikumise takista- mijeks, kuiqi temast kättega kinni ei haarata, tuleb wastasmängija kinnipidamiseks lugeda.

Wahekohtuniku kohuseks on wälwata, et kõik mängijad, karistuslöögi toimetaja ja wä- rawawaht wälja arwatud, karistuslöögi- ala piiridest wäljas oleksid, et wärawawaht oma wärawapiiri ees ei seisja, et pall karistuslöögi märgi kohal on; kui see kõik on tehtud, tuleb tal wilega löögi toimetamiseks märku anda; löök tuleb ilka wastasmängijate wärawa pool- toimetada. Pall on alles siis mängus, kui ta maas terve ringi on teinud, ehk oma ümber- möödu pikkuse maa, s. o. 70 cm. edasi on liikunud.

Karistuslööki mõidakse teha, olgugi et mängu aeg juba täis jaanub.

Wahekohtunikul ei tule waba- ehk karis- tuslöögi andmiseks mängu katkestada, kui ta sellega süüdlasi poolt aitaks.

Kui pall karistuslöögi wärawasse on len- danud, siis ei saa seda goali sellepäraft tüh- jaks tunnistada, et kaitsew pool mõnesuguse wea on teinud.

Wahekohtunikul tuleb meeles pidada, et karistuslööb ainult tahtlikkude eeskimiste eest määratakse.

Sagedaste ettetulew wiga on see, et wa- hekohtunik mängija, kes wea on teinud, karis- tuslöögi järele rahule jätab, olgugi et teda oleks pidanud mänguwäljalt kõrwaldama. Ni- melt ei wabasta karistuslööb wahekohtuniku kohustusest karistusena süüdlaste wäljalt ära- ajamist tarwitada, kui aga wiga seesuguseks karistuseks põhjust annab.

Mängijatele. Mängijad ei ole sunni- tud karistuslöögi toimetamise ajal palli taga seisma, waid nad mõiwad wäljaspool karis- tuslöögi- ala kus tahes seista, ainult aga mängu- ala piirides.

Mängijal ei kõlba wilistamisega ehk lär- mitemisega karistuslöögi toimetajat ja wära- wahti eeskitada.

Mängijatel tuleb wahekohtuniku märgu- andmine ära rodada, enne kui waba- ehk ka- ristuselööki mõib toimetada.

Mängija ei tohi karistuslöögi- alale ru- tata enne kui pall on lööbdu.

Karistuslööb tuleb edasi poole toimetada ja seda tehes wärawawahti seisukohta silmas pidada. (Lõpp.)

Warsfawi Kergejõustiku Liidu mõistlused.

Wõistlewad 5 riiki üle 70 osawõtjaga. Eesti 4 esitajaga esimene koha omandanud. Ewer haruldaselt wormis. Klumbergil — 1 esimene wõit ja 4 teist; Eweril — 1 esimene, 1 teine ja 2 kolmandat; Zammeril — 2 esimest.

Ühendus Tallinna — Warsaw on korratu, reisirutingimised wiletjad. Iseäranis Lätis, kus korralikud reisirijatewagunid, mis magamist võimaldaks, puuduvad. Riias Dwiniski sõites jaimne neid mõnujusi täiel määral maitsta, teise klassi (kõigeparema Lätis) täiskilutud puupin- gil õõ läbi norutades.

Kuuter leidis siiski omale algupäralise magamispaiga — reisirijatewaguni põrandale ennast lõwerasse tõmmates.

Kuid see ei ole weel kõik: Dwiniski ja Kal- kuni wahel on raudteefild lõhutud, mille tõttu hobustekronudega mõõda sõpajaid küllatanawaid tuleb ühest jaamast teise logistada, et rongi peale sattuda, mis ainult kaks torda nädalas üle Poola piiri wiib.

Dwinisk on räpane, purustatud majade- hunt, kus igal sammul ilma sõja mälestusi näed. Ka umbruses on kogu maastik granaa-

tidega auksiseks liikitud, kaewikutega läbituusti- tud ja wõjastatud okastraadiga lähipunatud. Turmontis, Poola piiril, muutub reis jälle euroopalitaks — käiwad korralikud Saksa rongid.

Turmontis tegime ka wälise trainingu.

Wiltu umbruses olid huwitawad maastikud. Siin määwerul kokkupigistatud wälfene küla, punakatusliste majakestega, taamal mäkketõus- wate wõõdilate, heleroheliste oraspõldudega, mille üle helesinine, walgetriibuline sügistae- was üfifute tumedate kuuslededega nukralt lao- tub. Seal künkline maastik wärwirohke lehes- tikuga metsaga, punase, roheline, kollase wai- mustawad kompositsioonid. Seal üfifit talu mahajäetud süngil wäljal, kiviaedadega ja suure puust ristiga.

Kolmepäewalise reiju järel näeme lõuna- ajal Warsfawi paistwat, ühes linnakohal wir- wendawate tolmupilwetega. Ohk on soe, puud weel suuremalt jaolt rohelised.

Wäljalist wäljaastudes, sattume märatse- wate, ahnete woorimeeste küüsi, kes meid iga- üks oma poole piüüab tirida. Glu tundub lin- nas umbes nii, nagu meil kaks kuud tagasi,

inimesed kerges riides. Liikumine on linnas elaw, linn ise kaunis nägus, kuid weidi must ja tolmune, sest vihma ei olla kaua olnud.

Neg taob linnas kiiresti. Korteriisse oleme mingiugusse ohwitseride kodusse, laatsareti taolisesse juurde ruumi, mahutatud, sest el linnas suur korterikriis walitseb ja miljonid korterite eest pakutawat. Meiega ühes elawad lustikad, elurõõmsad prantslased, roofad, armsa-näolised hollandlased ja naabritoas suurearwuline pere ishehiid, kellel naisedki kaotas.

Nälehed kirjutawad kõigist kokkujõitunud kuuljustest, ilistatse prantslasti, naabrirahwast ishehiji, riiwatakse möödamines ka eestlasti.

Siimene wõistluspäew. Seljookjud. Domineeriwad prantslased. Rõrgushüppes tekib suuror: eestlased Emer ja Klumberg lendawad üksteise järel linnukergusega kõrgustest puhtalt üle, kuna meile poolakad ja ishehid kuidagi oma lohmatate stiilidega järele ei jõua. Publikum applodeerib eestlastele, lõneldakse igalpool eestlastest. Tuleb kuulitõuge. Siin on jälle Tammer ja Klumberg ülewõimulised. Tõukepaik on wilets: pehme ja ring ilma ääreta.

Edaspidisel wõistlusel, ükskõik mil ajal, kui keegi publikumile tundmata wõistleja edusamme teeb, peetakse teda eestlasteks. Lehed kirjutawad prantslaste ja eestlaste triumfist.

Järgmisel päewal peeti taks korda wõistlusi: hommikul kl. 10 ja pealelõunat kl. 3 mis eestlastele weel rohkem wõitustid tõid. Mühindade jagamine toimetati wäljal, kus meile suur publikumi poolehoid osaks sai, ülestõsteti ja mürisewate hüüetega wäljalt ära jaadeti. Gestil on üks wäike sportline wõit juures!

Wäljal wiibis logu ka Eesti jaadil Poolas, h-ra Junkur, kes healmeelil jüguwendade edu nägi ja meile õnne soowis. Ka edaspidi tuli meile nimetatud herra mitmeti lahkesti wastu ja andis ärasõidul wafalis abitaasa poolt annetatud lillekimbu meile edasi, mis meile tõigeparemaid puhtaid mälestusi wõõra wiibimise ajast oma õrnas lõhnas ühendab ja mõjus kui kauge, wäikse, armsa Eesti õrn terwirus.

Peatame weidi wõistlejate juures. Kõige armulikumalt olid esitatud muidugi wõistluste korraldajad — poolakad. Sport on alles Poolas üündimas, käesolewad wõistlused olid esimised rahwuswahelised. Paremad wõistlejad olid piirfondadest, mis warem Austria, wõi Sakja omad olnud. Poola rekordid on enamjagu Swowi (Zembergi) selts „Pogon'i" käes. Head on Poolas üleüldse lühemad maad jookjudes ja ka hüpped, mis wastawad temperamentlikule rahwale. Ka teised alad ei ole halwad. Tehnika täienemisel on Poola spordil wist suur tulewit. Suwi ta wastu on kaunis suur. Ühelajal kergejõustiku wõistlustega peeti

Warsjawiis ratta- ja hobuse-wõistlusi, ning Krakowiis jalgpalli wõistlusi. Rattawäli oli Warsjawiis kena, tsemendist walatud, wõistlejad, kuulu järele, haruldafelt head. Olla wõitnud hiljuti peetud wõistlustel prantslasti, lõuna-aafriklasti ja teisi. Ka jalgpall seisab kõrgel. Ungariga olla mängitud 0:0. Näätisin matshi üle eestlastega. Oidi nõus, kuid sel sügisel on selle korraldamine wist wõimata.

Poola rekordid kergejõustikus on:

100 m.	Garchyński	11.1	sek.
200 "	Bonurski	22.8	"
400 "	"	53	"
800 "	Ruchar	2 m. 4.4	" (2 m. 3 sek.).
1500 "	La'awiec	4 " 17.7	"
Kaugus	Sosnicki	6,45	m.
Rõrgus	Tauliczek	1,72	"
Teiwas	Cybulski	3,21	"
Kuul	"	11,60	"
Ketas	"	38,39	"
Oda	Szpydlowski	48,48	"

Tiheho-Slowaakia oli esitatud 28 mehega. Mehed on juured ja tugewad, tehnika on kaunis kena, kuid tagajärjed on mislegipärast nõrgad. Minus mees, kelle peale Tiheho-Slowaakia uhte wõib olla (peale jalgpallimängijate muidugi), on Wohralik, kes praeguseaja parem tekmiste maade jooksja ilmas on ja Antwerpenis ainult oma taktika tõttu neljandamaks jäi. Prantslased olid esitatud kuue mehega, kelle hulgas kolm tänawuist Prantsus meistrit oli: Lorrain, Brosard ja Ferry. Mehed näitafid jookjudes kõik kõrgel klassi, kuna hüppajad ainult juhuslikult meie mehi wõitsid. Kaugushüppe kaotas Klumberg jala nitastamise tõttu, hüppates pisarad filmas.

Hollandlasti oli taks meest: Paulen, kes Antwerpenis ühe 800 m. wahjooksu wõitis, ja Bovens. Mõlemad õrnad, roofad, naiselikud, intelligent walimusega.

Gestlased olid kõige lühemad, tüsedamad, weidi meelikud ja holdsid kui karupojad kokku omas nurgas. Wõisteldes erutasid üksteist ja andsid hoogu. Ühe ühejõuline wõistlus oli kettas Klumbergi ja Tammeri wahel. Odas imestafid kõik kuidas inimene ometi nii kaugele wõib wistata. Muuter on weel wäljamaal wõistlemiseks natukene nõrk. Poolakaid siiski wõitis ta.

Wõistluste tagajärjed olid:

100 m. jooks: 1. Lorrain, Prantsus, 11 sek. 2. Piattowski, Poola, 1½ m. järel 3. Skofan, Tih.-Sl.

200 m. jooks: 1. Lorrain, Prantsus, 22.4 sek. 2. Skofan, Tih.-Sl. 3. Bovens, Hollandi.

400 m. jooks: 1. Ferry, Prantsus, 51.6 sek. 2. Paulen, Hollandi, 52,4 sek. 3. Habich, Poola, 53.4 sek.

800 m. jooks: 1. Brosard, Prantsus, 2 m. 01,3 sek. 2. Paulen, Hollandi, rinna osa 3. Pribyl, Tsh.-Sl., 5 meetert 4. Kuchar, Poola, 2 m. 03 sek. (uus rekord).

1000 m. jooks (handicap) 1. Rothert, Poola, 150 m. ette, 2. Bohralik, Tsh.-Sl., 2 m. 33 sek. (Tshehi rekord).

1500 m. jooks: 1. Bohralik, Tsh.-Sl., 4 m. 04.8 sek. 2. Duquesne, Prantsus, 4 m. 14.6 sek. 3. Baran, Poola, 4 m. 38 sek.

8000 m. jooks: 1. Duquesne, Prantsus, 26 m. 06 sek. 2. Brozet, Tsh.-Sl. 3. Pacak, Tsh.-Sl. (4. Ruuter, Eesti).

Rõrgushüpe: 1. Ewer, Eesti, 1.78 m. 2. Klumberg, Eesti, 1.78 m. 3. Kuchar, Poola 1.72 m.

Kaugushüpe: 1. Gouilleux, Prantsus, 6.79 m. 2. Klumberg, Eesti, 6.68 m. 3. Ewer, Eesti, 6.62 m.

Teivashüpe: 1. Gajout, Prantsus, 3.34 m. 2. Ewer, Eesti, 3.17 m. 3. Cybulski, Poola, 3.05 m.

Kuulitõuge: 1. Tammer, Eesti, 13.35 m. 2. Klumberg, Eesti, 12.55 m. 3. Dusan, Tsh.-Sl. 12.05 m.

Ketashvide: 1. Tammer, Eesti, 40.61 m. 2. Klumberg, Eesti, 40.42 m. 3. Cybulski, Poola, 37.26 m.

Osadist: 1. Klumberg, Eesti, 58.84 m. 2. Szpdlowski, Poola, 46.24 m. 3. Ewer, Eesti, 45.78 m.

4×100 m. teatejooks: 1. Tsheho-Slovaatia 46.5 sek.

* * *

Laupäeval, 15 okt., käisime ka Poola voope-
ris, kus „Karmeni“ etendati. Häälematerjal ja
masfistseenid olid torebad, nüüma ka balett,
kuna muu „Estonia“ omast üle ei käinud.
Don Jose osas oli tuntud tenor Gruszczyński,
keda poolakad praegu ilmas kõige paremaks
tenoriks peavad. Karjäär on mehel Chaljapini
sarnane, restoraani garçon'ist alates.

Warsfawi sõidul juhtus veel järgmine ku-
rioosum: Keegi poola prouafene, kes uudis-
himulikult meie rahwuse, keele ja sõidu ees-
märgi üle teateid oli pärinud, pööras minu
poole küsimusega, kas üks meist, tähendades
Eweri, kes parajasti waguni kupeest välja oli
astunud, mitte juut ei olla. Imestusega küsisin,
kuidas ta selle peale on tulnud. „Ja, waadake
tal on ju juudi müts peas,“ tähendades Eweri
Wironia rebasemütsi peale. Selkorral ei saanud
sellest aru, kuid pärast nägin, et Warsfawis
tõesti iga juudil sarnane väike must, rahwuslik
müts peas oli. Seletasin, kuidas mütsisid, et
Ewer Eesti üliõpilane on. „Aga waadake“,
päril proua uuesti, „tal on ju ta juudi märk
rinna“, näidates warnas rippuwa pinsaku
peale, kuhu üliõpilaselti „Sport'i“ märk oli
pistetuud (mis tõesti juudi tähte meelde tuletab).
Seletasin jällegi, et siin süütu sarnasus on ja
juudiga midagi ühist ei ole. „Aga lubage,“
sõnab proua ägedalt. „Teie ise ju hüüdite
teda ka „еврей“. Ega ma sellepärast juuta ei
põlga, et kardate mulle ütlemast.“

Nüüd ei suutnud ma enam wastu waielda,
waid plahwatasin naerma. Nii palju tõendusi
oli olemas sel leidlikul proual.

H. T.

Riia „Unioni“ wõistlused.

Pühapäeval 18. septembril korraldas Riia
wanem spordiselts „Union“ Riia linna randa-
wate auhindade peale kolmewõistlused jooksudes
(60, 400 ja 1500 m.), hüpetes (kaugus, kõrgus
ja kepp) ja wisketes, (kuul, diskus ja oda),
milleks 16. septembril kuueksel — J. Willem-
son, W. Ewer, A. Weiss ja G. Tammer (Tall.
Kalew), R. Saulmann ja G. Paal (Tall.
Sport) Tallinnast välja sõitsime. Raudeesõit
läks lõbusasti, sõbralikult juttu westes ja „lawad-
del“ pikutades. Piirile jõudes arataksid meid
unest wõbrakeelsed ametnikud, kes pakid järel
waataksid ja muud tarwilikka piirikombeid täit-
sid. Kella kahelja aegus hommitul jõuame Riia
eeslinna, kus igalpool wabrikute waremehed
meile südelt wastu haigutawad. Waresti ole-
megi päral. Wihmane, külm hommik. Wastu

tulnud „Unioni“ seltsi esitaja wiib meid wõõras-
temajasse, mis puhtuse ja korra poolest paljugi
soowida jätab. Seal leiame ka rõõmsa selts-
konna Tartu sporilasi eest, kes taks jalgpalli-
matih Riias wõitnud. Päew kulub kiirelt linna
waatlemisega. Shtul kutsuwad Läti sportlased
ühisele shtusõögile, kuna hiljem veel kabarees
aega wiidame, kus Tallinnastki tuntud artiste
leiame. Käime ka spordiwälja waatamas, mis
kaunis väike ja wiletas korras paistis ole-
wat. Jooksurada puhastati alles rohust.

Järgmisel päeval on wihm üle, kuid ilm
on wäga külm. Wõistlused algawad hiljaksjää-
misega. Waatajaid wähepoole. Nende hulgas
on ka eestlasi. Algawad wõistlused 60 meetri
jooksuga. Korraldus on wiletas. Mehed waras-
tawad kõwasti, mille tõttu ka Saulman koge

wälja kukub. Ewer pääseb siiski lõpujooksu. Siin on mehed nii ärritatud, et esimese märguande sõna juures juba 3—4 meetrit stardist wälja lendawad, kunni wiimaks kõige „wäledam“ neist kõrwalbatakse. Kuid aeg tuli siiski wõitjal — Eweril — pöörane — 7.1 sek.!!!

Pikemates maades ei tule Läti mehed üldie enam wõistlema, nii et jooksudes ainult meie mehed wõistlewad. (Pärast kuulbus küll; oleks meie mehed jooksma läinud, siis teiseks ja kolmandaks nad ifka oleks tulnud, kui mitte eflmeieks).

Hüpetes wõitis Ewer ka fergesti karifa.

Wisketes olid aga lätlased kõige kangemad. Favoriit oli siin endine Wenemaa meister Sufatnef, kes endiselt hästi ketaft heidab. Kuuli nägid lätlased esimest korda üle 13 meetri lendawat ja ohkafid.

Kettahetes tuli wäike segadus: Läti määruste järgi heitsid mehed 3 wisket korraga. Tammer heitis eelwiimaseks, Sufatnef wiimaseks ja lõi Tammeri wisket. Mees jäi lubatud finaali ka weel ootama, (kuulitõukes oli see) et seega Sufatnefiga konkureerida, kuid seda enam ei antudki, wêldes, et järjekord nii kui nii teada olla.

Mitmed niisugused asjaolud ei luba läti sportlasi mitte kõige paremas walguses näha.

Wõistluste tagajärjed kujunefid :

60 m. jooks:

1. Ewer 7.1 sek. 2. Kalnin.

60 m. kolmewõitlejatele.

1. Willemson 7.4. 2. Weifs.

400 m. jooks:

1. Willemson 55.6 sek. 2. Saulmann 56.6 sek.

3. Weifs 57 sek.

1500 m. jooks:

1. Willemson 4 m. 33 sek. 2. Weifs 4 m. 33, 2sek.

3. Paal.

Kaugushüpe:

1. Ewer 5.92 m. 2. Rufstin 5.60 m. 3. Sterlin 5.51 m.

Kõrgushüpe:

1. Ewer 1.67 m. 2. Sterlin 1.52 m. 3. Rufstin 1.52 m.

Kepphüpe:

1. Ewer 3.25 m. 2. Rufstin 3.15 m. 3. Sufatnef 3.15 m.

Kuultõuge:

1. Tammer 13.43 m. 2. Rübild 11.76 m. (Läti ref.) 3. Sufatnef 11.30 m.

Ketasheide:

1. Sufatnef 39.83 m. 2. Tammer 38.30 m. 3. Rübild 35.76 m.

Odawiske:

1. Saat (Tartu Kalew) 46.92 m. 2. Sufatnef 43.30 m. 3. Rübild 42.87 m.

Teatejooks:

Tallinna meeskond (Ewer, Weifs, Saulmann, Willemson) — 48.4 sek., Riia meeskond 49 sek.

Shtul oli meil juhused Riia linna lõbustuskohti: kabareefid ja warieteerid waadelda, mida kaunis rohkesti paistis olewat, kuid kõigil lääge kadakajalja maik juures. Uhtatse fox-trott'i, kuid „wenitakse nii kui seanahla“, ilma eluta.

Üleüldse tundub elu Riias wiletsam kui meil, elatakse waelemini Autofid oli õige harwana ja woorimeeste hobused olid õige kondised.

Rahwuslikud õõrumised tunduwad seal terawamalt, on ifegi aset leidnud sportlaste hulgas. Nii on seal jalga feltid ja läti feltid, mis üksteisega õige waenulikud. (Union on jalga felis). 50% linna elanikkudest olla juudid.

Humitaw on ka, et Latwia rekordideks loetakse ainult tagajärjed, mis iseiseismuse kestwusel on saawutatud, kuna waremud tagajärjed igal mehel paremad on, Riia tuleb ka, et Riia linna tagajärjed märksa paremad on, kui rahwuslikud.

Tänulik mälestus jäi meie sportlastele „Unioni“ seltsi esimehest ja abiesimehest herradest: Dr. Videmuth'ist ja Grünberg'ist, kes meile mitmeti lahkust ja wastutulelikkust üles näitafid.

H-ra Grünbergi poolt antud lõunawõõgil awaldati lootust, et meil juhused saab olema läti sportlasi Tallinnas wõistlemas näha, niijama ta meie mehed wõidetud karikaid kaitsma lähewad.

H. T.

Marathonijooks.

16 oktoobril j. a. korraldas W. S. „Sport“ Tallinnas esimese ja ühtlasi wiimase marathoni jooksu käesolewal aastal. Et meie pikamaa jooksjate keskel ifeäralist edu senini määrgata pole olnud, ning see sportharu wiimasel ajal tagumisele plaanile jäämas, siis ei jaaanud, arusaadaw jooksust osawõtjate arm kuigi suur olla. Meie endised marathoni mehed, Jüri Lossmann ja Heinrich Paal, kes waremmail aegul paremad pikamaajooksjad Eestis

olid, loobusid käesolewal aastal wõistlusest. Lossmann selle tõttu, et tänawu harjutanud ei ole ning alles minewaaastastest waewast puhkab, Paal on jälle eriala, jalgpallimängu, peale üle läinud. Wast oleks tagajärge saawutanud Tuuter, kuid see wiibis sellel ajal Warsawis, kus ta ühes teiste Eesti sportlastega rahwuswahelistest kergejõustiku wõistlustest osa wõttis. Järgi jäid ainult meie faks pikamaa jooksjat, Sinkel ja Osterode, kes

ka tänawuses marathoni jooksfus ainukesed eestlaste hulgaft olid.

Tähelepanu tõmbasid aga oma peale Soome kuulsamad marathoni mehed, Tatu Kolehmainen, kuulsa ilmameistri Hannes Kolehmaise wend ning Soome tödwäe spordiliidu marathoni mees Laaksonen, kes teatawasti Praagas tödwäe marathoni jooksfuul esimese koha omandas. Et Soomes, kus klasfiwahed õige terawad, kumbki s. o. tödwäe ja kodanlaste spordiliitustest omi mehi wõistlustel Soomes kookuputuda ei lafe, fiis ootasid Soome sportlised ringkonnad huwitusega wõistluste tagajärge Kolehmaise ja Laaksoje wahel Eestis.

Starti ilmuftid seega 4 meest, kaks soomlast ning kaks eestlast. Starter Kossmann lasteb mehed kell 12.25 jookfma. „Sporti“ aias jookfstafse 9 ringi, kusjuures weab Kolehmainen, Laaksonen koke tema kannul. Kahel sandal ringil jääwad meie mehed juba pool ringi soomlastest taha ning samas wahekorras lahkuwad jookfjad aiaft. Tee läheb edasi üle Tõnismäe Liivalaia tänawale. sealt Suure Juhkentali tänawale ning edasi mööda Tartu maanteed, linnaft wälja. Mõigu suruuaia juures on meie mehed juba kolmwee-

rand kilomeetrit soomlastest maha jäänud. Jalgrattamehed wurawad ees, kuna kaafafõitwas autos arft, ajakirjanikud j. n. e. aset leidnud.

Wahepeal korraldasfe „Sporti“ aias training-jalgpalliwõistlus „Sporti“ meeskondade wahel pealtwaatajate meelelahutuseks ning igawuse peletamiseks. Kahe ja poole tunni pärast kogub hulgana inimesi „Sporti“ wärawate juurde, marathoni meeste tagafijõudmist ootama. Wahepeal on aga jookfjate kauguswaheford tublisti muutunud. Nii on Laaksonen Tatust umbes pool kilomeetrit maha jäänud, kuna tal 30 kilomeetri peal äkitselt piste lõhtu löõb. Seega katkestab mees jookfju. Paar kilomeetrit järel tulewad Sinkel ja Osteroode. Esimisenä jookfseb finifhifft läbi Kolehmainen. Aeg 2 tundi 54 min. 20,4 sek. Urwesfe wõttes hilifft jügisilma ning halba jookfuteed wõib aega keskmitfelt rahuloldawaks lugeda. Peaaegu ühilaselt lõpetawad jookfju üle poole tunni hiljem Sinkel ja Osteroode. Esimese aeg 3 t. 35 m. 48,2 sek., teise aeg 3 t. 36 m. 56,4 sek.

II.

Wäljamäa teated.

Ameerika efiwõistluste

tagajärjed teatejookfudes ja kümnewõistlustes olid järgmised:

4×100 yardi — New-York Athletic-Club (Wefers, Ray, Lawejoy, Favell), ajaga 42,4 (Ameerika rekord).

4×220 yardi — N. Y. A. C. (Wefers, Ray, Lawejoy, Favell), ajaga 1 m. 27,4 sek. (Ameerika rekord).

4×440 yardi — samad mehed 3 m. 19,8 sek.

4×880 yardi — N. Y. A. C. (Sellers, Cowradze, Adams, Hellfrich), ajaga 7 m. 52,4 sek.

4×1609 meetrit — N. Y. A. C. (Sellers, Cowradze, Irish, Hellfrich), ajaga 19 m. 21,4 sek.

Kümnewõistlus wõttis Harry Thomson 75,34 punktiga, mis uus Ameerika rekord on. Endine oli ka temga oma — 74,99 punkti.

Uffifitud tagajärjed olid:

880 yardi käif — 3 m. 45 sek., wasar — 37 m. 49 tf., tõrgus — 155 tf., kuul — 13 m. 15 tf., lepp — 3 m. 30 tf., 100 yardi — 10,7 sek., 120 yardi tõfeteaga 16 sek., 1609 meetri jooksfus oli Thomson kolmas, wõitja aeg 5 m. 20,4 sek., raskus 8 m. 05 tf., kaugus 6 m. 32 tf.

H. E.

110 mtr. tõffejooksfus on Amsterdamis Rappard uue Hollandi rekordi üles seadnud, ajaga 16 sek. — H. B.

Saksamaa efiwõistlustes lergejõustikus.

Samal ajal kui meilgi peeti Saksamaal — Hamburgis — ülemaaliifi efiwõistlusti lergejõustikus. Saks-

lased arenewad suure hooga sportis ja saawad edespidi teiste maade sportlastele suurt peawalu tegema. N a u l ö ö b u d.

Wõistluste tagajärjed olid:

D da:

Buchgeister, 60.79 mtr., Lübecke, 57.73 mtr., Breuning, 53.07 mtr.

R ä i m i n e 5000 mtr.:

Müller, 24 m. 1,8 sek., Rodenbücher, Blißcke.

200 mtr. jookfs:

Houben, 22.3 sek., Boden, 1 mtr. järele, Fritz, 3.5 mtr. järele.

K u u l n a i s t e l e:

Grasfe, 8.85.

5000 mtr. jookfs:

Bedarff, 15 m. 48.4 sek., Grassmann, Krümmel.

3000 mtr. teatejookfs:

Zehlendorff — 8 m. 58,6 sek. (uus rekord).

R õ r g u s h o o g a:

Fritzman, 1.80.5 m., Holz, 1.80 m.

100 mtr. jookfs:

Homben, 10,8 sek., Senfleben, 3/4 m. j., Glasfer.

400 mtr. jookfs:

Dünker, 49,5 sek., Most, 50,1 sek., Borthold, 1.5 mtr. järele.

800 mtr. jookfs:

Kern, 1,57,9 sek., Scheer, 1.5 mtr. jär. Bäßler.

1500 mtr. jookfs:

Röpcke, 4 m. 07,4 sek., Ufer, 14 mtr. jär. Langlutfch, 20 mtr. järele.

10.000 mtr. jookfs:

Wietz, 34 m. 27,3 sek., Derckmann, 86 m. 56,3 sek.

Ketas:

Steinbrenner, 42.75 m, Graffwallner, 41.65 m.
Zunghenn, 39.20 m.

Kaugushüpe:

Söllinger, 7.14 m, Schumacher, 7.13 m, Hornberger, 7.11 m. Rekordhüppes Hornberger, 7.33 m.

Kuul:

Halt, 12.75 m, Haymann, 12.56 m, Söllinger, 12.42 m. Rekordvõistkes Söllinger, 11.47 m.

110 m. tõkkejooks:

Gillmann, 16,4 sek., Ball, 4,5 m. järel.

400 m. teatejooks:

Eintracht, 42,9 sek.

Kepihüpe:

Fricke, 3,70 m., Adams, 3,65 m.

100 m. naistele:

Kiesling, 12,8.

Kaugusnaistele:

Kiesling, 5,46 m., Seeliger, 5,46 m., Heiss 4,56 m.

H. W.

*

Saksamaal hulk uusi rekorde kiunitatud.

Saksamaal—Hamburgis peeti ülemaailmiste esivõistluste ajal 20 ja 21 aug. f. a. Saksamaa spordi kongressi, kus ka järgmised uued Saksamaa rekordid finititati.

1500 mtr. jooks: Köpfe — 4 min. 02,8 sek., (vana 4:06,5).

3000 mtr. jooks: Bedarff — 8 min. 48,3 sek., (8:59,6).

15.000 mtr. jooks: Ruppert — 51 min. 03 sek., (51:53).

1 tunni jooks: Ruppert — 17.493 meetert, (17.268.55 m.).

4×400 mtr. teatejooks: Mannheimer Turnerschaft — 3 min. 32,3 sek.

3000 mtr. teatejooks: Eintracht — Frankfurt M. ä. — 7 m. 57,3 sek. (8:02,5).

Rootsi teatejooks: 2 min. 03,7 sek. — Eintracht-Frankfurt. Dümppia teatejooks.

800+400+2×200: Karlsruhe Fußball-Berein — 3 min. 39,6 sek. (3:39,9).

Kaugushüpe: Dickel — 7,32 mtr. (7.19).

Ketas: Steinbrenner — 44.16.5 mtr. (43.71) ja 44.61 mtr.

Dba: Buchgeister — 62 10 mtr. (58.18).

Kuul: Haymann — 13.37.5 mtr.

Kivi 30 naela: W. Halt — 10.21 mtr.

Käimine 5000 mtr.: Müller — 21,05,8 sek.

Naistele.

4×100 mtr. teatejooks: R. B. 1860 Frankfurt — 52,9 sek. ja 52,8 sek. (56,4).

10×100 mtr. teatejooks: R. B. 1860 Frankfurt — 2 min. 17,3 sek ja 2 min. 17 sek. (2:20,3).

Kaugushüpe: Kiesling — 5,54 mtr.

Kuul: Grassje — 9,30 mtr. H. W.

*

Uued Daani rekordid.

Daanimaal on järgmised uued rekordid finititud.

1500 mtr jooks: Nielsen, 4 min. 5 sek. (vana 4:06,3).

1000 mtr. jooks: Nielsen, 2:34,4 (2:36,4).

Teatejooks 4×400 mtr.: Kopenhagen Sbraets Forening 3:32,6 (3:33,7).

Kepihüpe: Pedersen, 3,80 mtr. H. W.

*

Rootsis

on G. Mattsson jooksnud uue maailmarekordi 20 km. peal — 1 t. 5 min. 29 1 sek. samal võistlusel võitis inglane Mountain 400 m. jooksus rootslast Weimarth'i ajaga 51 sek.

Naiste võistlustel 60 meetri jooksus, võitis neiu Greta Rosell — 9.4 sek. ja kaugushüppes Astrid Nilsson — 4.31 m.

Nagu näha on meie neiu rootsi omadest ette jõudnud, misjulgust edu ka meeste tahaks soovitada. H. W.

*

Wohralik on uue Tšehhi rekordi jooksnud 2 ingl. maili peal ajaga 9 m. 32.3 sek.

*

Dünker (Charlottenburg) on Budapestis võitnud 100 ja 400 m. jooksus aegadega 11.2 ja 50.1.

H. T.

*

Trusteni sügisvõistlustel Stokholmis jooksis E. Mountain (Combridge Univ) uue ilmarekordi 500 m. — 1.05.6, võites endist ilmameistri E. Weinarthit, kelle aeg 1.06 1000 m. Lundgren 2.30.5, 100 m. J. Lilja 10.9, 3 ingl. mail E. Lundström 15.03.8.

H. T.

*

Norralane Hoff hüppas Kristiaanis teiwaga 3.87 m.

H. K.

*

Joe Ray on katsumud ühes ingl. mailis uut ilmarekordi seada, kuid ei õnnestanud. Aeg tuli 4 m. 15.6 sek. 1500 m. märgiti 3 m. 55.6 sek.

H. K.

*

Tähtsamad jalgpallimatšid peetakse ära:

6. nov. Schweits — Italia, Genfis

13 " Prantsus — Holland, Pärmiss.

13 " Ungari — Rootsi, Budapestis.

- 15 nov. Tšehhi — Rootsi, Praagas.
- 15 Jaanuar. Prantsus — Belgia, Pariisis.
- 28 weebr. Prantsus — Inglis, Pariisis.
- 26 märts. Saksa — Schweits, Nürnbergis.
- „ „ Belgia — Holland. Andwerpenis.
- 17 aprill. Holland — Daani, Amsterdamis.
- „ „ Jiri — Prantsus, Belfastis.
- 30 „ Prantsus — Hispania, Bordeaux's.
- 25 mail Schweits — Belgia, Lausanne'is.

H. T.

Wähja Ameerika

esiwõistlused murutõnises wõitis kuuendat forda Mrs. Mallory. Wastasteks olid tal Browni ja maailma meister käesolewa aasta peale prantslane Lenglen, kes terwislistel põhjustel mängu katkestama pidi.

H. D.

1921. a. ilmameistrid wõrkpallis.

Inglismaal, Wimbledonis, ärapeetud esiwõistlustel wõrkpallis, said käesolewa aasta maailmameistriteks:

Üksikmängus meestele wõitis möödaläinud aasta maailmameister ameeriklane W. T. Tilden. Wastajeks oli tal edelaafriklane Norton, keda wõitis tagajärgedega: 1-6, 2-6, 6-1, 6-3, ja 7-5.

Üksikmängus naistele wõitis kolmandat forda maailmameistri nime prantslane Lenglen, oma wastast ameeriklast Ryani wõites 6-2 ja 6-0.

Kaksikmängus meestele wõitsid Lycett-Woosmann inglasi Lowen — tagajärgedega 6-3, 6-0 ja 7-5.

Kaksikmängus naistele tulid wõitjateks kolmandat forda Ryan — Lenglen, wõites Bea-mish — Peacock'i 6-1, 6-1.

Segamängu wõitsid Ryan — Lycett wastaseid Howkins — Woosmann tagajärjega 6-3, 6-1.

H. D.

Üleriikliste jalgpalli esiwõistluste tagajärjed:

A. klass.

1) Tallinna Jalgpalli Klubi	} Tall. Jalgp. Klubi 6:1 (1:0) wah. Mc. Kibbin, 28/IX	} W. S. „Sport“ 5:3 (1:1) Mc. Kibbin 13/X	
1) „Wõitleja“, Narwa			
3) E. S. S. „Kalew“, Tallinn			1) 1:1 (1:0 Sport) wah. Mc. Kibbin 2/X
4) W. S. „Sport“,			2) W. S. „Sport“ 3:0 (0:0) w. Mc. Kibbin 9/X

B. klass.

1) . . . . . Tall. Jalgp. Klubi	} Tall. Jalgp. Klubi 25/X 3:1 (1:0) w. Abrams	} Tall. Jalgp. Kl. 9/X 4:1 (4:0) w. Hiio	} W. S. „Sport“ 16/X 2:0 (1:0) w. Hiio
2) . . . . . „Wõitleja“, Narwa			
3) . . . . . Tartu „Sport“			
4) Wiljandi K.-L. Spordi Ring	} Tartu „Sport“ 2/X 5:1 (1:1) w. Hiio	} W. S. „Sport“ 2/X 4:0 (1:0) w. Malten	} W. S. „Sport“ 9/X 1:0 (0:0) w. Abrams
5) Türi „Lembit“			
6) Pärnu „Terwis“	} Pärnu „Terwis“ 25/IX 3:2 (1:) w. Abrams	} W. S. „Sport“ 2/X 4:0 (1:0) w. Malten	} W. S. „Sport“ 9/X 1:0 (0:0) w. Abrams
7) Tartu „Kalew“			
8) . . . . . W. S. „Sport“ Tall.	} E. S. S. „Kalew“ 23/IX 6:0 (6:0) w. Ohaka	} E. S. S. „Kalew“ 23/IX 6:0 (6:0) w. Ohaka	} E. S. S. „Kalew“ 23/IX 6:0 (6:0) w. Ohaka
9) . . . . . Balti Düuwilli wabr.			
10) . . . . . E. S. S. „Kalew“ Tall.			

C. klass.

- 1) W. S. „Sport“, Tallinn } 1) „Kalew“ 3:1 27/IX (0:1, 1:0, 2:0, w. Reinans.
- 2) E. S. S. „Kalew“, Tallinn } 2) „Kalew“ 18/X („Sport“ 2:0) w. Hiio.